دوشنبه 03 آبان 1400 - 14:24

سوم آبان سالگرد افتتاح اولین سد چند منظوره ایران؛

سد امیرکبیر 60 ساله شد

کلنگ احداث سد بتنی دو قوسی سد امیرکبیر(کرج) ، اولین سد چند منظوره ایران ،پس از انعقاد قرارداد با شرکت مهندسی بین المللی هارزا (طراح و مشاور سد)و شرکت ساختمانی موریسن (عملیات اجرایی) در سال ۱۳۳۷ به زمین زده شد.

به گزارش روابط عمومی شرکت آب منطقه ای تهران، در سال 1328 مطالعات سد امیرکبیر آغاز و در سال 1336 عملیات احداث آن شروع و در پایان ۱۳۳۸ آبگیری و نهایتا در تاریخ سوم آبان ۱۳۴۰ بهره برداری از سد امیرکبیرآغاز شد. این سد از نوع بتنی دو قوسی با حداکثر ارتفاع 180 متر از پی به ضخامت 30 متر در کف و 8 متر در تاج است. حجم طراحی مخزن در تراز نرمال معادل 205 میلیون مترمکعب و مساحت دریاچه در این تراز به 4 کیلومترمربع می رسد.

این سد برروی رودخانه «کرج» با حوضه آبریزی به مساحت 764 کیلومتر مربع و با متوسط جریان آب سالانه به میزان 472 میلیون مترمکعب در استان تهران و در فاصله 63 کیلومتری شمال غربی تهران و در کیلومتر 23 جاده کرج – چالوس، در شمال شهرستان کرج قرار دارد.

هدف از احداث این سد، کنترل سیلاب های بهاری و جلوگیری از خسارت های ناشی از سیل، تامین آب شرب تهران سالانه به میزان 340 میلیون مترمکعب، تنظیم آب برای مصارف آبیاری و کشاورزی اراضی پایین دست و تولید انرژی برقآبی جهت کمک به شبکه سراسری برق به ویژه در ساعات اوج مصرف به میزان سالانه 150هزارمگاوات ساعت است.

حجم بتن مصرف شده در سد اصلی ۷۰۵ هزار مترمکعب و در جمع تاسیسات کلاً بالغ بر 750 هزار مترمکعب می شود. سیمان استفاده شده در ساخت سد از کارخانه سیمان تهران تهیه گردید.

همچنین سد امیرکبیر در ابتدای کار با یک خط انتقال نیرو به طول ۵۴ کیلومتر و سطح ولتاژ ۱۳۲ کیلوولت نیروی برق حاصل را به تهران منتقل می کرد. این خط دارای ۱۰۷ دکل فشار قوی بود و از سد امیرکبیر تا حدود رودخانه کن و پس از آن به طرف پست شماره ۲ طرشت بوده است. همچنین کلیه ماشین آلات و تجهیزات به کاررفته در سد و تاسیسات مربوط به آن از طریق مناقصه، از کشور های مختلف خریداری شده بود.

بنا به گزارش روزنامه اطلاعات، در روز افتتاح سد امیرکبیر، جمع کل مخارج سد و تاسیسات مربوط و خرید اراضی دهکده هایی که در دریاچه های پشت سد غرق و دهکده تازه ای که به جای آن برای اسکان اهالی این دهات ایجاد شد، بالغ بر ۴۵۰ میلیون تومان بود که ۱۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان آن در اوایل کار از طرف اداره کمک های فنی پرداخت و بقیه از اعتبارات سازمان برنامه تامین شد، ثلث کل هزینه نیز به ارز بوده است.از مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان نزدیک به ۳۵۰ میلیون تومان صرف ساختن سد و نیروگاه و انتقال نیرو به تهران شد، ۴۳ میلیون تومان برای خرید ماشین های ساختمانی به کاررفته هزینه و قرار شد قسمتی از آن ها در ساختمان سد دز و نیز بقیه طرح های عمرانی به کار رود. جاده انحرافی ۲۴ میلیون تومان و هزینه خرید اراضی و آباد کردن دهکده تازه در حدود ۲۰ میلیون تومان خرج برداشت و بقیه که مشتمل بر ۳۰ میلیون تومان بود، نیز صرف هزینه های مهندسی، اداری و متفرقه مثل مالیات و گمرک و بیمه های گوناگون شد.

گفتنی است، سد امیرکبیر که عملیات اجرایی آن توسط ۳ هزارنفر مهندس، کارمند فنی و اداری، کارگران ایرانی و یکصد متخصص خارجی انجام شده بود، در ساعت ۹ صبح روز چهارشنبه سوم آبان سال ۱۳۴۰ افتتاح و به بهره برداری رسید.

شایان ذکر است، در حال حاضر سد امیرکبیر به عنوان یک سرمایه ملی توسط نیروهای متعهد و متخصص شرکت آب منطقه ای تهران در امر بهره برداری و نگهداری و تعمیرات به بهترین نحو ممکن بهره برداری شده و در راستای اهداف تعیین شده نقش کلیدی و مهمی را در تامین آب شرب پایتخت کشورمان و همچنین کلانشهر کرج ایفا کرده و با تولید برق نیز به شبکه برق سراسری کمک می کند.